

Emakumeei buruzko IV. Mundu Konferentzia

DUELA gutxi bukatu da Emakumeei buruzko IV. Mundu Konferentzia. Horrek aktibismo handiko bi urte luze eman die amaiera: epe horretan, munduko milaka emakume inplikatu gara, eta era askotako partaidetza izan dugu. Baina nahiz eta konferentzia prozesu osoaren punturik gorena izan, inondik ere ez du horren amaiera ekarri, eta zalantzaz eta eronkaz beteta ageri den balorazio, errebindikazio eta salaketa etapa berri bat abiatu du. Pekingo Konferentzia prestatzen ari zirela, Euskadiko mugimendu feministak nolabaiteko anibalentzia eta jarrerak kritikoa erakutsi zuen megaforo horien baliagarritasunari buruz. Baina Konferentziaren lorpen praktikoez azaltzen gureen eszeptizismo ondo oinarritua gora-behera, gutako askok defenditu gureen partehartze aktiboa izan behar genuela, eta gobernu kanpoko erakundeek Foroa aprobetxatu behar genuela gure alternatibo gisa, bai salaketa lana egiteko bai emakumeen espezifikotasuna eta dibertsitatea azpimarratzeko. Ikuspegi honek, Foroak ez gaitu dezpionatu; norberaren esperientziatik haratago, aldeko balorazio politikoa egiten dugu Foroaz eta gure ekarpenaz.

Lehenik eta behin, argi eta garbi garrantzi handiko propaganda funtzioa bete dutelako Konferentziak eta, bereziki, GKEen Foroak. Pekinen izandako emakume kopuru handiak —40.000— ez du bakarrik balio izan Nazio Batuen edo estatu kideen aurpegi zuritzeko, edo herri guztietan emakumeek jasaten dituzten bazterketa eta marjinazioa formal eta errealean dagokien erantzukizuna ezkatatzeko. Aitzitik, nahiz eta agian nahi gabe, erakunde feministak eta emakumezkoenak duela hainbat hamarkadatik hona diskriminazio hori desagertarazteko egiten ari garen lana baloratzeko, babesteko eta legitimatzeko ere balio izan du. Foroak gure erakundeei agerira azaltzeko aukera eman die, eta argi eta garbi onartu ditu solaskide gisa, emakumeen egoeran onargarriak eta onartezinak diren puntuak zehazteko irizpide instituzionalak erabakitzen dituen prozesuan.

Bigarrenik, aukera bakarra delako balantzea egiteko emakumeek jasaten ditugun diskriminazio forma guztiak desagertarazteko prozesuan emandako aurrerapauso, eta atzerapausoei buruz. Foro alternatiboak, halaber, balio izan du salatzen oraindik ere izugarriko desberdintasunak daudela boterearen banaketan, ekonomia, politika, hezkuntza, osasun... baliabideen erabileran, nahiz eta dagoneko hogeitaz iragan diren Nazio Batuen Batzar Nagusiak 1975. urtea Emakumearen Nazioarteko Urte gisa aldarrikatu zuenetik, nahiz eta nazioarteko hainbat konferentzia eta berdintasuna lortzeko ezin konta ahala plan egin diren, nahiz eta oso bide luzea urratu den eta ezin eztabaidatuzko aurrerapenak lortu diren... Gainera, lorpen horietan alde handiak izan dira emakumeen artean, klase, arraza, nazionalitatearen arabera, eta kasu askotan, Hego eta Iparreko emakume txiroen artean bereziki, aurrerapenak inondik ere nimoioak izan dira, eta batzuetan nabarmen egin dute atzera. Foroa egoera hori nabarmentzeko erabili da, baita NBEk eta estatu kideek erabiltzen duten diskurtsoaren zurikeria eta kontraesanak agerian uzteko ere: aurrerapenak, emakumeen emantzipazioaren aldeko konpromisuak eta jarrera, berdintasuna lortzeko borroka bultzatzea jasotzen zituen erretorika erabiltzaileak, aurreko konferentzietan sinatu zituzten programen eta ekintzen aplikazioa urria izan da. Dugarik gabe, benetan aplikatzeko eskatzea eta presionatzea eginkizun dugun lanaren parte bat da.

Hirugarrenik, Foroak balio izan du egiaztatze gure artean planteamendu eta adierazpide desberdin ugari izanagatik ere, oraindik badaudela denok defenditzen ditugun oinarriko aldarrikapen batzuk: autonomia eta autodeterminazio eskubidea, justizia ekonomiko eta soziala, biolentzia errotik desagertarazi nahi izatea, segurtasuna, giza eskubideak, erabaki politikoak hartzeko prozesuetan parte hartzea; hauek dira, besteak beste, planeta osoko emakumeen ideia politikoaren funtsezko parte bat. Foro honetan dibertsitatea eta identitatea ez dira agertu kontrajarrira dauden

eta elkar baztertzen duten kontzeptu gisa, elkar osatzen eta nabarmenitzen duten prozesu gisa baizik. Izan ere, Foroaren ekarpen funtsezkoenetako bat izan da aukera eman digula egiaztatze nola gure artean dagoen begien bistako ikuspegi bariatateak hala ados gauden puntuaren ugaritasuna. Are gehiago, emakumeen mugimenduarentzat topaketa horiek garrantzi politikoa izango dute baldin eta baliagarri badira ideiak aurkezteko, amankomuneko lan arloak identifikatzeko, harremanak, loturak eta lankidetzak sareak sendotzeko; baita nazioartean NBEren diskurtso globalizatzailearen alternatiba gisa diskurtso emantzipatzaile bat eratzeko balio duten neurrian ere.

Azkenik, Foroa izandako lan tailerrekin —3.000tik gora— balio izan dute argi uzteko Ekintza Plataformak 'interes berezikiotzat' jotako 11 arlokoak baino askoz kezka gehiago dituztela emakume erakundeek. Tailer hauek emakumeen mugimenduak mundu osoan duen bizitasun eta aberastasunaren ageripide xume bat besterik ez dira izan, eta egiaztatu dute etorkizun zuzenago, berdinezaleago eta itxaropentsua eraikitze indar geldiezina dela. Eztabaidetan nagusitu den ikuspegi kritikoa ez da besterik gabe izan emakumeek emakumeontzat eskatzen dugunaren egiaztapena, guran ezezik gizateria osoan ere eragina duten gaien inguruan emakumeek eraikitzen ari garen eredu buruzko ikuspegi integrala baizik. Hori izan da indar kontserbadoreak eta integritate erlijioso, politiko eta ekonomikoak emakumeen aurrerapena neutralizatzeko egiten ari diren ahaleginei eman diegun erantzuna. Eraso horien aurrean, Pekinik, emakumeek utopia aldarrikatu dugu errealtate posible bakar gisa, eta argi utzi dugu gero eta emakume gehiago gaudela prest horren alde borrokatzen jarraitzeko.

ARANTXA RODRIGUEZ

BIZKAIAK EMAKUMEEN ASANBLADAKO KIDEA

● Erredakzioan itzulia

Haizea eta sustraiak

HAIEN heriotzatik hiru urtera, 1978an, oroitzapenak bizi-bizi nituela, eta adiskideen eta familiarren lekukotasunak eskuan, liburu bat idatzi nuen frankismoaren azken euskal biktimak izandako Txiki eta Otaegiren bizitzetako eta heriotzetako buruz. Liburuak azpititulu hau zuen: 'Haizea eta sustraiak'. Hala nioen: 'Batere zalantzarik gabeko esanahia zuten bi lagun: etorkin integratua eta bertako baserritarra... borrokalari ausarta eta laguntzaile zuhurra... bata askatasun haizeen bandera jaso, sustrai sakonena jaso, beste... Estatu faxistaren eta bi hilabete geroago lehertuko zen diktadorearen aurkako borroka zuzen eta irekian ari zen herriaren sinbolo osagarriak'.

Hala zen, inondik ere. Kontestu horretan azaltzen zitzaizkigun orduan Txiki eta Otaegi; izan ere, Francisco Francoren baldartasun odoltzaleak biak fusilatutakoan, berrogei urteko diktaduraren amaieran ari ziren euskal erresistentziaren hala nola askatasunaren al-

deko bide luzearen paradigma bihurtu zituen.

Haizeak eta sustraiak, indar berriak eta erro sakonek osatzen zuten orduan tiranoaren eta tiraniaren aurkako borrokan euskaldun guztiak batzen zituela zirudien banderaren esema lineala. Geroago euriteak etorri ziren; trantsizio demokratikoa, Konstituzioa, harako 'Estatutuarekin...' hura... Herria zatitu egin zen, Euskal Herri batu potentzialaren burua izan beharko zuen Nafarroa beste bide batetik abiatuta.

Atzean, oso atzean ari ziren gelditzen haizea eta sustraiak (hogeitaz jadanik), atzean Che Guevararen utopia eta herriko borda eta mendietatik egindako ibilaldiak elkarren ondoan jartzen zituztenen bulkada idealista. Eta 1975ean bandera hori iraultza-haizearen boladen eta sustraien dei sakonen konpasean mugitzen zen gehiengoak ezohiko ahobatasuna erakutsiz eragiten bazuen, egun, gogoe-tan eta bihotzetan zalantza nagusitu da.

Badirudi batzuek kabina telefoniko kiska-

lietan, edo 'ertzain zipaioaren' aurka abiara-zitako gerra santuan aurkitzen dituztela bandera horren zatiak. Beste batzuek, berriz, geure baitan galderak egiten jarraitzen dugu, Txiki eta Otaegik utzi zizkiguten askatasun eta sustrai hazien artean oraindik ere aurkitu nahi dugu mundu hobearen egiteko indargarria, horretan, gorrotoari eta herrari lekuri utzi gabe, etorkizuna eraikitze aukera emango duen eta herritar askeak izango dituen Euskadi askeak habia egin dezan.

Zerbait oso gaizki egin behar izan omen dugu, hogeitaz urteren buruan horrela egoteko. Nuarben eta Zarautzen dituzten hilarrietatik, Txiki eta Otaegiren orotzaipena, haizea eta lurra, oraindik ere eragingarri telurikoa da bizian, geure herri honen bizian sinesten jarraitzen dugunontzat.

JAVIER SANCHEZ ERAUSKIN

EHU-KO IRAKASLEA

● Erredakzioan itzulia

BERRIAKZIRI

JOAQUÍN GIMÉNEZ
Bilboko Entzulegi
Probintziako
presidentea
DEIA

«Garai
hauetan

epailea arbitro bihurtu nahi da»

ISABEL CUENCA
INSHTK Formazio
Zerbitzuko
arduraduna
DIARIO DE
NOTICIAS

«Enpresa-
rioa behar-
tuta dago osasungarritasun
baldintzak bermatzera»

ANTONIO PÉREZ PRADOS
Nafarroako
Unibertsitate
Publikoaren errektore
berria
DIARIO DE
NAVARRA

«Mundu-
ko onenekin

lehiatu ahalko den unibertsitate baten alde egiten dugu»

LENNY KRAVITZ
Musikaria
EL PAÍS

«Miles
Davisek

edo Hendrixek ez dute gaur atzo baino gutxiago balio; aitzitik, dira artista batzuk zeinen musikaltasuna ez duen inork gainditzerik lortu, teknologiarekin nahiz gabe»

ZAKILIXUT

© Olariagak

